

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding zandwinning in de Bakelse Plassen

4 april 2001

1148-47

ISBN 90-421-0808-8
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC DEN BOSCH

uw kenmerk
730916

uw brief
30 januari 2001

ons kenmerk
1148-48/Ca/gl

onderwerp
Advies voor richtlijnen Uitbreiding zand-
winning in de Bakelse Plassen

doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Utrecht,
4 april 2001

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de uitbreiding van de bestaande zandwinning de Bakelse Plassen in de gemeente Gemert-Bakel.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

Indien het nog onbekend is welke vergunningen of planologische besluiten op termijn nodig zijn, adviseer ik u de richtlijnen te laten vaststellen door alle mogelijk betrokken overheden.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Uitbreiding zandwinning in de Bakelse Plassen

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding zandwinning in de Bakelse Plassen**

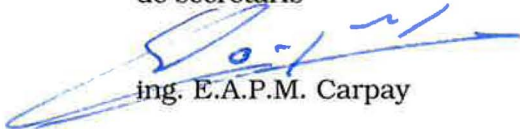
Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Uitbreiding zandwinning in de Bakelse Plassen,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant (coördinerend bevoegd gezag) door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Uitbreiding zandwinning in de Bakelse Plassen,

de secretaris

ing. E.A.P.M. Carpay

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 4 april 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling.....	2
3.2 Doel.....	2
3.3 Besluitvorming.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	4
4.1 Nadere inperking uitbreidingsrichtingen	4
4.2 Alternatieven en varianten.....	5
4.2.1 Deel- en vervolgactiviteiten.....	5
4.2.2 Inrichtingsvarianten	5
4.2.3 Nulalternatief.....	6
4.2.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	6
4.2.5 Voorkeursalternatief	6
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING	7
6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	8
6.1 Bodem en water	8
6.2 Natuur en landschap	9
6.3 Geluid en veiligheid.....	9
6.4 Cultuurhistorie en archeologie	10
6.5 Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen	10
7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN.....	11
8. LEEMTEN IN INFORMATIE.....	11
9. EVALUATIEPROGRAMMA	12
10. VORM EN PRESENTATIE.....	12
11. SAMENVATTING VAN HET MER	12

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 januari 2001 waarin de in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 27 d.d. 7 februari 2001.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

B.V. Exploitatiemaatschappij 'De Peelhorst', verder in dit advies 'De Peelhorst' genoemd, heeft het voornemen de huidige delfstoffenwinning in de Bakelse Plassen uit te breiden met circa 60 à 80 hectare. Gezien de omvang is dit initiatief niet m.e.r.-plichtig. De initiatiefnemer heeft besloten om een vrijwillige m.e.r.-procedure te starten. Overweging hierbij was voor de initiatiefnemer dat de bestaande omvang van de zandwinlocatie inclusief de voorgenomen uitbreiding een oppervlak beslaat groter dan 100 ha (grens D16-categorie). Bij brief van 30 januari 2001 met kenmerk 730916 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 27 van 7 februari 2001².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van de Provincie heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven;
- belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het MER dient met name in te gaan op de effecten van locatie- en inrichtings-alternatieven en varianten bij verdere zandwinning:

- op de grondwaterstromen, en op de ecohydrologische gevolgen daarvan (vooral bij kwelafhankelijke vegetatie);
- op de oppervlaktewaterhuishouding (eveneens inclusief ecohydrologische gevolgen);
- op cultuurhistorische elementen en/of structuren;
- op de landschappelijke structuur.

Bij de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief dient als leidraad te worden gehanteerd een zorgvuldige landschappelijke, ecologische en hydrologische inpassing in het gebied.

Daarnaast vindt de Commissie het van essentieel belang dat het MER wordt voorzien van een goede samenvatting die met name is gericht op bestuurders en insprekers.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

In het MER dient duidelijkheid te worden verschaft over de behoefte aan zowel ophoogzand als industriezand in relatie tot het vastgestelde beleid. In paragraaf 4.1 is dit nader uitgewerkt.

3.2 Doel

De in de startnotitie gepresenteerde doelstelling bestaat enerzijds uit het eigen belang van De Peelhorst voor continuering van de bedrijfsvoering en anderzijds uit het algemeen belang voor continuering van de levering van industrie- en ophoogzand voor de regio Oost-Brabant. Voor de uitbreiding van de Bakelse Plassen geeft de startnotitie vervolgens afgeleide doelstellingen, die onder andere betrekking hebben op het milieu.

Uit de probleemstelling dient een concrete en duidelijke omschrijving van de doelen te worden afgeleid. Daarbij dienen ook de doelen ten aanzien van mili-

eubescherming en -verbetering te worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven⁵ (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

3.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen zoals bijvoorbeeld de bossen van de Stippelberg. Voorbeelden van gebieden met speciale status zijn: bodembeschermingsgebieden, stiltegebieden, waardevolle cultuurlandschappen, onderdelen van de ecologische hoofdstructuur en de groene hoofdstructuur, gebieden onder de Boswet enz. De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.

Het MER dient duidelijkheid te verschaffen over de te nemen besluiten. Buiten het verlenen van een ontgrondingsvergunning is dit in ieder geval een wijziging van het streekplan en/of een bestemmingsplan en een milieuvergunning. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

Het detailniveau van het MER dient aan te sluiten op het te nemen besluit.

⁵ Zie ook hoofdstuk 4 van dit advies.

4.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1

Nadere inperking uitbreidingsrichtingen

De Commissie acht het mogelijk dat op basis van goede argumenten het aantal uitbreidingsrichtingen, of combinaties daarvan, kan worden ingeperkt, waardoor het niet nodig zal zijn alle vier de uitbreidingsrichtingen op hetzelfde detailniveau uit te werken. Voor deze inperking op locatieniveau adviseert de Commissie de benodigde capaciteit in ogenschouw te nemen alsmede gebiedsspecifieke informatie.

Wat betreft de gebiedsspecifieke informatie adviseert de Commissie aandacht te besteden aan:

- de aanwezigheid van gebieden met duidelijk verschillende waarden (zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden versus landbouwgebieden);
- de aanwezigheid van bedreigde tot zeer bedreigde amfibieën;
- de ontwikkelingen in de agrarische sector binnen de regio;
- het voorkomen van winbaar zand van de gewenste kwaliteit;
- de mogelijke consequentie op de waterhuishouding⁶;
- de mate waarin bij uitwerking van de verschillende (combinaties van) zoekrichtingen een bijdrage kan worden geleverd aan de gewenste ontwikkeling van het gebied met inachtneming van de reeds gerealiseerde danwel voorgenomen eindafwerking uit de huidige concessie.

Het MER dient de argumentatie te geven van de zoekrichtingen die afvallen. Tevens dient aangegeven te worden of hierbij potenties voor milieuwinst in het geding zijn.

De Commissie adviseert bij de inperking gebruik te maken van de afwegingskaders die de Provincie hanteert bij haar afweging om al dan niet een ontgrondingsvergunning te verlenen⁷. Voor beton- en metselzand is dit de taakstelling. Voor ophoogzand hanteert de Provincie de volgende prioritering ⁸:

1. gebruik van zeezand;

⁶ Reactie nr. 2 en 6 (bijlage 4)

⁷ Reactie nr. 5a (bijlage 4)

⁸ Nota "Bouwen op (zee)zand"; provincie Noord-Brabant, april 2000

2. gebruik van zand uit functionele ontgrondingen;
3. combineren van winning met de herinrichting van bestaande plassen die in de huidige situatie onvoldoende meerwaarde hebben voor de omgeving;
4. gebruik maken van primaire ontgrondingen.

Op basis van de inperking van uitbreidingsrichtingen kunnen in de startnotitie genoemde alternatieven alsnog afvallen en kan sprake zijn van combinaties van uitbreidingsrichtingen.

4.2 Alternatieven en varianten

De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de informatie verzameld bij de inperking van uitbreidingsrichtingen.

Varianten op basis van het beleid, waaronder mogelijke fasering, moeten bij de alternatieven en varianten worden betrokken.

In het MER zijn vooral de milieuargumenten voor deze keuze van belang. Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

Voor het beschrijven van de effecten op het landschap moeten de alternatieven op twee schaalniveaus worden verbeeld in de vorm van schetsontwerpen. In eerste instantie is het van belang de hoofdlijnen van de alternatieven te schetsen en op een regionale schaal de samenhang met de landschappelijke structuur te laten zien. In tweede instantie is het van belang om voor elk van de alternatieven één of meerdere schetsontwerpen te maken van de inrichting van het terrein na zandwinning.

4.2.1 Deel- en vervolgactiviteiten

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. De Commissie acht het zinvol om deze beschrijving te baseren op deelactiviteiten. Daarbij dient eveneens aandacht te worden besteed aan neven- en vervolgactiviteiten.

Bij de deelactiviteiten moet een onderscheid worden gemaakt in wat er kan plaatsvinden tijdens de winningsfase; bij de vervolgactiviteiten gaat het om activiteiten in de eindafwerking gericht op het toekomstige gebruik.

4.2.2 Inrichtingsvarianten

Bij het uitwerken van inrichtingsvarianten adviseert de Commissie dezelfde variabelen te hanteren. Variabelen zijn in dit geval:

- het winproces met in te zetten winwerktuigen en sorteerinstallatie;
- variatie in winddiepte; de te ontwikkelen varianten van ontgravingen moeten in geohydrologische doorsneden worden ingetekend en gepresenteerd in het MER;
- transport en ontsluiting;
- gebruik van ophoogzand voor afwerking van oevers of het realiseren van verondiepingen;

- inrichting gericht op de toekomstige functie;
- de eindbestemming van het gebied inclusief wijze van recreatief gebruik (intensief/extensief).

4.2.3 Nulalternatief

Onderbouw waarom er geen reëel nulalternatief is waarmee het doel kan worden bereikt. In dat geval kan worden volstaan met het beschrijven van de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen als referentiekader voor de alternatieven.

4.2.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

De Commissie beveelt aan om ontwerperwijs de meest milieu-vriendelijke uitbreidingsrichting of combinatie van uitbreidingsrichtingen te onderzoeken en vervolgens de inrichting te ontwerpen die:

- de beste bijdrage levert aan het versterken van de ecologische structuur van het gebied (gradiënten, buffering e.d.);
- het best past in de bestaande c.q. de te ontwikkelen landschappelijke structuur;
- het best rekening houdt met de hydrologische situatie van het gebied;
- het best rekening houdt met de gevolgen voor de leefomgeving.

Het doelgericht ontwikkelen van een mma vraagt een open en creatieve houding.

4.2.5 Voorkeursalternatief

De Commissie adviseert op basis van de in de startnotitie gekozen hoge milieuambities eerst een meest milieuvriendelijk alternatief te ontwikkelen. Als het meest milieuvriendelijke alternatief door de initiatiefnemer op bepaalde onderdelen niet haalbaar wordt geacht, kan worden overwogen om voor deze onderdelen een lager ambitieniveau te kiezen. Zodoende kan van het meest milieuvriendelijke alternatief een voorkeursalternatief worden afgeleid.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Het studiegebied dient qua omvang en ligging overeen te komen met het potentiële beïnvloedingsgebied en zal bijvoorbeeld mede afhankelijk zijn van het aanwezige grondwatersysteem, waarbij extra aandacht voor de geohydrologische betekenis van de breuken.

Onder de autonome ontwikkeling wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Hierbij kan worden gedacht aan de uitvoering van het reconstructieplan 'Pilot Gemert-Bakel', de verdere uitwerking van de EHS, de ontgronding volgens de vigerende vergunning inclusief een beschrijving van de eindafwerking. Het MER dient een kaart te bevatten met de eindafwerking zoals voorzien in de vigerende vergunning.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de oude en de nieuwe ontgrondingslocatie en de omgeving daarvan, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect, zoals genoemd in de startnotitie⁹ en met toevoeging van de ecohydrologische waarden, kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals het natuurgebied de "Oude Zut", begrenzingen van EHS en GHS, aanwezige en potentiële ecologische waarden, voorkomen van kwel en inzijging.

Het MER dient een kaart en een beschrijving (van de aard en omvang) te bevatten van alle (bestaande of geplande) geluidgevoelige bestemmingen in het studiegebied. Het bestaande achtergrondgeluidniveau inclusief de autonome ontwikkeling daarvan (met autonome groei en/of sanering) dient conform het gevraagde in hoofdstuk 6 te worden beschreven.

Het MER dient een kaart en een beschrijving te bevatten van de waardevolle cultuurhistorische elementen en/of structuren en archeologische waarden die in het gebied aanwezig zijn. Daarnaast dient het MER de essentie van de landschappelijke structuur op kaart aan te geven en te beschrijven.

⁹ Pag. 15.

Aandacht moet besteed worden aan de gesignaleerde bodemverontreiniging¹⁰.

6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld op de ecologische kwaliteiten van het gebied, de waterkwaliteit, de landschappelijke structuur);
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals effect op de (gebruiks)intensiteit van de landbouw in de omgeving door onttrekking van landbouwgrond en de consequenties van de landbouwkundige ontwikkeling van bedrijven in de omgeving door toekomstig recreatief gebruik¹¹;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt (bijvoorbeeld bij de hydrologische modelberekeningen);
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per alternatief /variant verschillen;
- de gevolgen voor elk van de te onderscheiden fasen van de activiteit: ontgraving, herinrichting en toekomstig gebruik;
- bij de beschrijving van de milieugevolgen dient te worden aangegeven in hoeverre de alternatieven een bijdrage leveren aan de doelstellingen van de reconstructie-pilot Gemert-Bakel.

De Commissie adviseert om gebruik te maken van de evaluatie van de effecten van de zandwinning in de Kraaijbergse Plassen¹².

6.1 Bodem en water

De Commissie vraagt in dit MER met name aandacht voor een kwantitatieve beschrijving van de veranderingen in de oppervlaktewater en grondwaterhuishouding alsmede wijzigingen van het peilniveau in de bestaande plassen.

Voor de effecten op de waterhuishouding zal een grondwatersysteemanalyse en een driedimensionale grondwatermodellering moeten worden uitgevoerd. Bij de beschrijving dienen de effecten van ontgraving, gespecificeerd per seizoen waarin wordt gewerkt, te worden gekwantificeerd.

¹⁰ Reactie nr. 2 (bijlage 4)

¹¹ Reactie nr. 5a (bijlage 4)

¹² Provincie Noord-Brabant, juni 1995, januari 1998, april 2000.

6.2 Natuur en landschap

De belangrijkste elementen voor het aspect natuur¹³ bij de beschrijving van de milieueffecten zijn wijzigingen (ook positieve):

- van (elementen van) de ecologische hoofdstructuur, beschermde gebieden, reservaten¹⁴;
- van voor het studiegebied kenmerkende plantensoorten en plantengemeenschappen (relatie met wijziging grondwaterstand);
- in het voorkomen van beschermde soorten en doelsoorten van het natuurbeleid, alsmede zeldzame en bedreigde soorten (RodeLijstsoorten);
- van ecologische systemen en relaties: de relaties tussen de verschillende habitats binnen het studiegebied en verbindingen met leefgebieden buiten het studiegebied;
- van landschapselementen die de ecologische relaties bevorderen of die barrières opleveren voor deze relaties;
- van functies van het gebied als voortplantings-, overwinterings-, pleister- of foerageerplaats voor diverse diersoorten, met nadruk op zeldzame en bedreigde soorten en soorten kenmerkend voor bijzondere omstandigheden.

Daarnaast moeten in het MER de effecten van de verschillende alternatieven en varianten worden aangegeven op de landschappelijke structuur.

6.3 Geluid en veiligheid

Het MER dient inzicht te geven in te verwachten transportbewegingen en de daarmee samenhangende effecten, ook voor de omwonenden (geluid, veiligheid).

In het MER dienen de voor het omgevingsgeluid relevante geluidemissies te worden beschreven van installaties en activiteiten, waaronder transport en overslag op het terrein. Hierbij dient een onderscheid te worden gemaakt in representatieve bedrijfssituaties¹⁵ gedurende de dag-, de avond- en de nachtperiode.

Op basis daarvan dienen de equivalente geluidsniveaus (L_{Aeq}) en de piekniveaus in de dag-, avond- en nachtperiode ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen te worden aangegeven¹⁶. Daarbij moeten de deelbijdragen van de oorzakelijke geluidsbronnen ook worden gespecificeerd.

¹³ Reactie nr. 8 (bijlage 4)

¹⁴ Zie ook hoofdstuk 5 van dit advies.

¹⁵ Incidentele bedrijfssituaties ($\leq 12 \times$ per jaar) gelden niet als representatief. Als ze in akoestisch ongunstige zin wezenlijk afwijken moeten ze in het MER volwaardig worden beschreven.

¹⁶ De berekeningen dienen te geschieden conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaal, rapport IL-HR-13-01 (maart 1981) uit de ICG-reeks.

6.4 Cultuurhistorie en archeologie

In het MER moeten de effecten worden beschreven op de waardevolle cultuurhistorische elementen en/of structuren en archeologische waarden die in het gebied aanwezig zijn.

De inspraakreactie van de ROB¹⁷ vermeldt dat in de bospercelen ten noorden en oosten van de huidige ontgrondingslocatie mogelijk bewoningssporen uit het Laat-Paleolithicum (18.000 – 8800 v. Chr.) en Mesolithicum (8800 – 4900 v. Chr.) kunnen voorkomen. Het MER dient in te gaan op de noodzaak van een Aanvullende Archeologische Inventarisatie in deze gebieden.

6.5 Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Bij elk alternatief moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen voor het tegengaan van bijvoorbeeld verstoring van (avi-) fauna door geluid, de veranderingen van het grondwaterpeil, het eventuele verlies aan bosareaal en kwelafhankelijke vegetatie.

Als het voornemen een meetbaar negatief milieueffect kan hebben, dienen in het MER preventieve en mitigerende maatregelen te worden beschouwd ten behoeve van geluidsreductie, grondwaterstands dalingen, enz.

Het MER zal moeten beschrijven of de beschouwde alternatieven, ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden aantasten¹⁸ in de gebieden waarop bescherming rust ingevolge het Structuurschema Groene Ruimte (SGR)¹⁹. In dit geval betreft het onder andere:

- kleinere natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur die als zodanig zijn aangewezen in het streekplan, onder de werking van de Natuurbeschermingswet vallen of zijn vastgelegd in een bestemmingsplan;
- bossen en landschappelijke beplantingen vallend onder de Boswet.

Het SGR geeft nadere uitleg voor de begrippen "aantasting" en "wezenlijke waarden".

¹⁷ Reactie nr. 3 (bijlage 4).

¹⁸ Voor de effectbeschrijving zie hoofdstuk 6

¹⁹ PKB deel 4, blz. 64.

7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie(s) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

8. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER dient aan te geven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven dient te worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

9. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De provincie Noord-Brabant (en wellicht de andere bevoegde instanties) moeten bij de besluit(en) over de uitbreiding van de zandwinning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat De Peelhorst in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

10. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

11. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Uitbreiding zandwinning in de Bakelse Plassen

(bijlagen 1 t/m 4)

910er
21

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 januari 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

**Provincie
Noord-Brabant**

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Fax: (073) 612 35 65

Dienst Waterstaat, Milieu en Vervoer

31 JAN 2001

Telefoon (073) 681 28 12

Ons kenmerk: 730916
Uw kenmerk: -
Afdeling : B&A
Doorkiesnr.: 6812683
Bijlagen : 16
Datum : 30 januari 2001
Onderwerp : Advisering richtlijnen
MER.

Commissie MER
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen:	01 FEB. 2001
nummer	1148 - 1+2
dossier	
kopie naar: <i>Sc/ML/Kob/1028/100</i>	

Geachte heer/mevrouw,

Op 21 juni 2000 heeft BV Exploitatie van de startnotitie milieueffectrapportage Bakelse Plassen doen toekomen met het verzoek richtlijnen vast te stellen voor het nader op te stellen milieueffectrapport.

Het initiatief betreft de uitbreiding van de bestaande beton- en metselzandwinning de Bakelse Plassen gelegen in de gemeente Gemert-Bakel. In de bestaande locatie ter grootte van circa 85 ha tezamen met een kleine nog niet onherroepelijke uitbreiding, wordt tot 25 m diepte beton- en metselzand gewonnen voor de regionale markt met als bijproduct ophoogzand. Met de op de locatie aanwezige classificeerinstallatie wordt een zeer hoogwaardig product gerealiseerd. Met de uitbreiding beoogt De Peelhorst met name de beton- en metselzandwinning, welke om en nabij 2004 zal zijn uitgeput, te continueren.

De initiatiefnemer is zich er van bewust dat op grond van de MER-richtlijn een milieueffectrapportage voor een uitbreiding van de huidige Bakelse Plassen niet verplicht is. Echter gelet op de bestaande omvang van de zandwinlocatie en beoogde uitbreiding, wordt een MER toch wenselijk geacht door de initiatiefnemer.

Wij hebben het verzoek overwogen en staan hier positief tegenover. Provinciale Staten hebben in het recente verleden te kennen gegeven dat wij uitbreiding van bestaande locaties prefereren boven het ontwikkelen van nieuwe beton- en metselzandlocaties, waarbij wij onder andere de Bakelse Plassen met name hebben genoemd. Daarom staan wij in beginsel dan ook positief tegenover initiatieven van het bedrijfsleven die daar weer concreet invulling aan geven. De bestaande locatie ligt in een relatief gevoelig gebied, deze wordt omsloten door natuur-, recreatie en agrarisch gebieden. Een uitbreiding zou hierin inpasbaar moeten worden gemaakt en de bestaande functies zoveel mogelijk ontzien, danwel op termijn aanvullen. Mogelijk is tevens een streekplanwijziging hiervoor noodzakelijk.

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus lijn 61 en 64, halte provinciehuis of met de treintaxi.

Bankrelaties: ING Rekening nr. 67 45 60 043. Postbank nr. 1070176 t.n.v. Provincie Noord-Brabant

23

Deze vrijwillige MER biedt de kans om de gegevens die sowieso vergaard moeten worden te stroomlijnen en het maatschappelijk draagvlak, voor welke beslissing dan ook, te vergroten. Het wordt door ons zeer gewaardeerd als de initiatiefnemer, op vrijwillige basis, de aspecten integraal volgens een heldere en eenduidige methode, op basis van vooraf bepaalde criteria vastlegt. Met de MER-procedure wordt in deze situatie een goed inzicht in de milieu-gevolgen het best gegarandeerd, hetgeen door ons wenselijk wordt geacht om tot een zorgvuldige besluitvorming te kunnen komen op een aanvraag om ontgrondingenvergunning en een aanvraag in het kader van de Wet milieubeheer, naast de mogelijk noodzakelijke aanpassing van streekplan en/of bestemmingsplan.

Overigens hebben wij nadrukkelijk bij de initiatiefnemer aangegeven dat zij aan onze medewerking aan een MER op vrijwillige basis geen enkele verwachting mag ontlenen voor wat betreft de uitslag van de daaraan gekoppelde ontgrondingenaanvraag of mogelijke streekplanwijziging. Wij zullen namelijk de aanvraag om ontgrondingenvergunning voor de uitbreiding van de Bakelse Plassen en de bijbehorende uitkomst van de milieueffectrapportage tevens toetsen aan ons (toekomstige)beleid inzake realisering taakstelling beton- en metselzand en de daaruit voortvloeiende locatiekeuzes. Bij de initiatiefnemer is bekend dat de (voorlopige) taakstelling voor de periode 1999-2008 volledig is ingevuld.

Met deze motivatie hebben wij de Minister voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij gevraagd om in te stemmen met voorliggend verzoek van De Peelhorst. Bij schrijven d.d. 22 september 2000, bij ons binnengekomen d.d. 25 september 2000 hebben zij ingestemd met het uitvoeren van een milieueffectrapportage voor de uitbreiding van de zandwinning de Bakelse Plassen.

Door genoemd bedrijf is een startnotitie opgesteld, die wij u hierbij doen toekomen. Ten behoeve van het vaststellen van de richtlijnen voor het mer ligt de startnotitie van 8 februari 2001 tot 8 maart 2001 ter visie.

Naar aanleiding van bovenstaande en op basis van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer verzoeken wij u om ons voor xxdatum te adviseren t.a.v. de richtlijnen voor de milieueffectrapportage zandwinning de Bakelse Plassen.

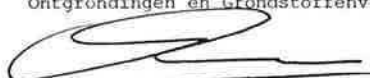
Ter ondersteuning van uw advies bieden wij u aan om door middel van een terreinbezoek de situatie in ogenschouw te nemen met desgewenst een toelichting onzerzijds en van de initiatiefnemer.

De behandelend ambtenaar van deze zaak is de heer ir. D.M. Keeman, bereikbaar onder telefoonnummer 073-6812683.

-3-

In de veronderstelling u hiermee voorlopig voldoende geïnformeerd te hebben en in afwachting van uw advies,

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
het hoofd van het bureau
Ontgrondingen en Grondstoffenvoorziening,

Mr. H.S. de Vries.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de terinzagelegging van de startnotitie in Staatscourant nr. 27 d.d. 7 februari 2001.

Wet milieubeheer

Inspraak startnotitie
'Milieueffectrapportage Bakelse Plassen'
(gemeente Gemert-Bakel)

**B.V. Exploitatiemaatschappij
"De Peelhorst"**, Postbus 90, 6590 AB
te Gennep, heeft het Initiatief genomen
tot realisering van een uitbreiding van de
bestaande en momenteel nog in productie
zijnde zandwinlocatie de Bakelse
Plassen gelegen in de gemeente
Gemert-Bakel. Met de huidige voorraad
beton- & metselzand zou de locatie in
2004 zijn uitgeput. De voorgenomen
activiteit beoogt om ook na 2004 in de
regionale behoefte aan beton- & metsel-
zand te kunnen blijven voorzien.
Hierbij wordt uitgegaan van een winperiode
van 10 jaar, hetgeen bij een productie van
400.000 m³ neerkomt op een beoogde
uitbreiding van 4.000.000 m³ beton- en
metselzand waarmee tegelijkertijd
beoogd wordt om jaarlijks circa 300.000
m³ ophoogzand te kunnen winnen.
De eindfunctie zal gericht zijn op duurzame
en maatschappelijk nuttige functies die
passen in de regio zoals
natuurontwikkeling en/of extensieve
vormen van recreatief medegebruik.
Tevens wordt gestreefd naar vergroting
van de biodiversiteit en uitbreiding/ver-
sterking van de ruimtelijke integratie met de
bestaande plassen en het naastliggende
bosgebied.

De activiteit omvat een uitbreiding van de
huidige zandwinlocatie met circa 60 tot
80 hectare. Op grond van de MER-
richtlijn is een milieueffectrapportage
voor een uitbreiding van de huidige
Bakelse Plassen niet verplicht. Echter
gelet op de bestaande omvang van de
locatie (ca. 85 ha) en de beoogde
uitbreiding wordt een MER door de
initiatiefnemer wenselijk geacht.
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
hebben het verzoek voor een vrijwillige
MER, met de instemming van de
Minister van LNV en de Minister van
VROM, ingewilligd.

Dit betekent nu dat de gehele MER-
procedure doorlopen gaat worden en de
status van de procedure hetzelfde is
alsware de uitbreiding van de ontgrond-
ingslocatie een MER-plichtig initiatief.
De MER zal dan gebruikt worden bij de
besluitvorming op de (nog in te dienen)
aanvraag om ontgrondingenvergunning
in het kader van de Ontgrondingenwet.
De resultaten van het onderzoek kunnen
eveneens dienen voor de besluitvorming
in het kader van de ruimtelijke ordening.
Doel van het MER is om de besluitvorming
op een systematische en zorgvuldige
wijze te voorzien van zo objectief mogelijke
informatie over de milieugevolgen van de
voorgenomen activiteit. Het MER wordt
opgesteld aan de hand van richtlijnen die
door het bevoegd gezag, in dit geval
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
worden vastgesteld. De richtlijnen worden
gegeven op basis van de startnotitie,
adviezen van instanties en ingekomen
reacties. De startnotitie ligt van 8 februari
2001 tot 8 maart 2001 op werkdagen
van 9 tot 17 uur ter inzage in:

1. het provinciehuis van Noord-Brabant,
Brabantlaan 1, 's-Hertogenbosch;
2. het gemeentehuis van Gemert-Bakel,
Karbeel 5, Gemert geopend op
werkdagen van 9 tot 17 uur, met
uitzondering van maandag (tot 19 uur)
en woensdag (vanaf 11 uur).

Ingevolge artikel 7.14 lid 3 van de Wet
milieubeheer stelt het college van
Gedeputeerde Staten eenieder in de
gelegenheid opmerkingen te maken over
het geven van richtlijnen inzake de inhoud
van het milieueffectrapport. Op verzoek
worden de persoonlijke gegevens van
inspreker niet bekend gemaakt.
Opmerkingen kunnen tot 8 maart 2001
worden ingediend, bij voorkeur schriftelijk.
Reacties richten aan Gedeputeerde
Staten van Noord-Brabant, Postbus
90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch
onder vermelding van 'MER Zandwinning
de Bakelse Plassen' t.a.v. bureau
Ontgrondingen en Grondstoffenvoorziening.

's-Hertogenbosch, februari 2001

Provincie Noord-Brabant

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: B.V Exploitatiemaatschappij 'De Peelhorst'

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Brabant (coördinerend) en gemeente Gemert-Bakel

Besluit: Het verlenen van een ontgrondingsvergunning ingevolge de Ontgrondingenwet en een wijziging van het streekplan en/of een bestemmingsplan en een milieuvergunning

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: Vrijwillig m.e.r; geen D16.1 categorie

Activiteit: Uitbreiding ontgrondingsactiviteiten in de Bakelse Plassen

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 7 februari 2001

richtlijnenadvies uitgebracht: 4 april 2001

Bijzonderheden: Gelet op de bestaande omvang van de zandwinning en de beoogde uitbreiding, wordt het uitvoeren van een vrijwillig m.e.r. door initiatiefnemer en bevoegd gezag wenselijk geacht. De bestaande winning inclusief uitbreiding overschrijdt de grens voor m.e.r.-plicht uit het Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. W. Bleuten

drs. A.B.M. Goselink

drs. L van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. B.G.M. Strootman

Secretaris van de werkgroep: ing. E.A.P.M. Carpay

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20010223	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij, directie Zuid	Eindhoven	20010321
2.	20010227	Stichting voor Natuurbehoud en Mi- lieubeheer Helmond e.o.	Helmond	20010321
3.	20010301	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	20010321
4.	20010227	H. Maas	Bakel	20010321
5.	20010302	Zuidelijke Land- en Tuinbouworgani- satie	Tilburg	20010321
5a.	20010303	Zuidelijke Land- en Tuinbouworgani- satie, afdeling Bakel	Bakel	20010329
6.	20010307	Gemeente Gemert-Bakel	Gemert	20010321
7.	2001-----	H.M.M. v.d. Weyst en H. v.d. Weijst v.d. Meijen	Milheeze	20010321
8.	20010306	Vereniging Onderzoek Flora en Fau- na (VOFF)	Wageningen	20010321
9.	20010309	H.J. Geling	Oploo	20010321
10.	20010306	P. Relou	Bakel	20010321
11.	20010309	Directoraat-Generaal Rijkswater- staat, directie Noord-Brabant	Den Bosch	20010321

